

Hur borde jag som frivillig reagera på rasistiska kommentarer/situationer?

- 1 LUGNA FÖRST** ner dig för att undvika att bli provocerad. Dina egna känslor kommer lätt upp när du möter orättvisa.
- 2** Om situationen är mycket hotfull, **KALLA PÅ HJÄLP**. Myndigheterna är skyldiga att ingripa och 112 hjälper.
- 3** Om situationen känns för krävande ensam kan man **SÖKA STÖD AV ANDRA MÄNNISKOR** på plats. Vanligtvis när en människa tar initiativet agerar också de andra.
- 4 RÄTTA TILL FAKTAFEL I RASISTISKA UTTALANDEN.** Om det är någon du känner som står för uttalandet kan du återkomma till det senare. Till exempel: *"Kommer du ihåg att du igår pratade om socialstödet till invandrare, jag kollade upp saken och i själva verket..."*. Tänk på hurdan bild du ger av dig själv om du skratrar med då någon berättar en rasistisk vits, är bilden du ger sanningsenlig?
- 5** Ingen kräver hjältedåd av dig. Om det känns skrämmande att ge svar på tal så har redan det att **DU STÄLLER DIG BREDVID DEN PERSON SOM UTSÄTTS FÖR DET RASISTISKA PÅHOPPET** en stark inverkan, budskapet är tydlig: jag står på samma sida som den du skriker åt. Att stå bredvid den utsatta ger också denne och resten av personerna i närheten en signal om att rasisten ensam får stå för sina handlingar.
- 6** Om situationen inte är för hotfull, **INGRIP GENOM ATT SÄGA EMOT** – lugnt och sakligt. Det ger en tydlig signal till alla närvarande: rasism är inte ok och ingen behöver stå ut med det. En annan effektiv metod är att upprepa det rasistiska budskapet: "Du frågade mitt barn om banan är gott. Det lät som ett rasistiskt uttalande, i så fall är det fel."
- 7** Var inte rädd för att misslyckas, **DET VIKTIGASTE ÄR ATT DU GÖR NÅGOT**. Om du råkar i en situation där rasism förekommer är det bra att tala om saken med någon efteråt. Tveka inte att ta upp saken med t.ex. någon av de anställda inom din organisation.
- 8** Om du själv inte vågar reagera i situationen, **VISA DIN MEDKÄNSLA MED OFFRET FÖR DET RASISTISKA PÅHOPPET**, till exempel genom att stanna kvar efteråt och beklaga det som hänt. Om någon lyssnar lugnar det ner en människa som kanske blivit upprörd, samtidigt visar du att du inte tycker som rasisten.
- 9** **GODKÄNN INTE ÖKNAMN**. Exempel på öknamn är "neger", "ryssä" eller "mustalaininen". Användande av vissa öknamn kan också vara straffbart enligt lagen om ärekränkning.
- 10** Om du utsätts för ett rasistiskt angrepp via nätet eller via e-post – **SPARA DÅ MEDDELANDET MEN SVARA INTE PÅ DET**. Berätta också om meddelandet för din närmaste anställda inom organisationen. Om meddelandet har en hotfull ton – gör polisanmälan.

Varför är jag emot rasism då jag verkar som frivillig?

1 Vad är rasism?

Rasismen grundar sig på en gammal föreställning om människoraser där en del är lägrestående än andra på grund av svagare egenskaper. Det finns inga som helst vetenskapliga belägg för dessa föreställningar, i själva verket finns det större genetiska skillnader inom en och samma etniska grupp om man jämför med människor från andra etniska grupper. **Att diskriminera människor på grund av etniskt ursprung, hudfärg, nationalitet, kultur, modersmål eller religion är rasism.**

2 Vilka uttryck tar sig rasismen?

I vardagen syns rasismen som **kränkande och sårande handlingar**: utestängning, antydningar, öknamn, rasistiska vitsar, förödmjukande bemötande, föraktfulla miner, gester, blickar eller till och med våld. Rasism kan också finnas inbyggd samhällsstrukturen eller i praxis för någon myndighets verksamhet där människor behandlas ojämnt. Strukturell rasism är till exempel att kräva en viss språkkunskap för ett jobb där språkkunskap inte är nödvändig.

3 Vad är fel med rasism?

Rasism skadar hela samhället. Rasismen skapar rädsla och en fientlig och hotfull atmosfär som hela samhället lider av. De som utsätts för rasism får en ojämlig ställning i samhället och deras möjligheter till framgång minskar. För att vi ska kunna hävda oss i en allt mer global värld krävs att vi förutom språkkunskap har god förmåga till samverkan med och respekt för olika kulturer. För att vi ska kunna lära oss det krävs en öppen inställning till mångfald.

4 Varför är det viktigt att prata om rasism?

Genom att prata om rasism och ingripa mot rasistiskt beteende **visar vi vårt stöd för den som utsätts för rasism.** I diskussionen är det dock viktigare att koncentrerar sig på vilka följder ett rasistiskt beteende får än att leta efter bevis för om någon är rasist eller inte. Vi verkar för förståelse för vad den som drabbas av rasism upplever och för att göra det tydligt att vi inte godkänner det. Den frivilliga behöver däremot inte ta ställning till migrationspolitiken eller till relationer olika länder emellan.

5 Varför motsätter sig vår organisation rasism?

RÖDA KORSETS UPPGIFT är att främja förståelse, vänskap, samarbete och bestående fred mellan människor. Rasism skapar hat och ojämlikhet mellan människor och godkänner inte alla människors lika värde. Rasistiskt tänkande står i strid med Röda Korsets principer som lyfter fram humanism och jämställdhet. Vi vill inte gömma oss bakom neutralitetsprincipen då värderingar vi står för angrips. Röda Korset tar både i ord och i handling avstånd från alla former av rasism.

Finlands Röda Kors

Människor som tar ställning mot rasism och diskriminering får ofta frågan varför de tar ställning för en viss grupp av människor. Man kanske lyfter fram att krigsveteraner, barnfamiljer och åldringar inte har det tillräckligt bra i Finland och att

man borde fokusera på det. Då kan det vara bra att föra fram våra värderingar, att **vi hjälper de som är allra mest utsatta** oberoende av deras bakgrund. Att diskutera vilken grupp som har det allra sämst i vårt samhälle är inte relevant.

6 Finns det annat jag borde veta om migration och kritik riktad mot den?

KULTURSKILLNADER

Det är viktigt att komma ihåg att människor som kommer från samma område eller hör till samma etniska grupp inte automatiskt tänker på samma sätt eller följer en viss livsstil. Var och en av oss avgör själva vilken betydelse vi ger vår kultur och hur vi lever. I frivilligarbetet **är det viktigt att komma ihåg att bemöta människor** som individer – inte som representanter för en viss kultur.

RELIGION

Rasistiska uttalande försöker man ibland dölja genom att säga att man bara kritiserar en religion. Religionen kan påverka både sättet vi hjälper på och sättet på vilket vi tar emot den erbjudna hjälpen, men religionen i sig är varken ett automatiskt problem, inte heller en automatisk förklaring på något. Religionen anses ibland vara orsak till någon konflikt som i själva verket är ekonomisk eller politisk. Inom alla religioner finns också olika grupperingar, de som är mera konservativa och de som är mera liberala i sin syn på den egna religionen. **Våra grundbehov och våra mål i livet är dock rätt långt de samma, oberoende av vilken religion eller vilken kultur vi hör till.**

MEDIA OCH BROTTSRAPPORTERING

Om man bara läser löpsedlar kan man lätt få en felaktig bild av invandring. Statistik kan tolkas och presenteras på olika sätt. Brottstatistiken visar att vissa typer av brott oftare utförs av företrädare för en viss etnisk grupp än av andra. En allmängiltig förklaring till all statistik kan inte

ges men det är inte nödvändigtvis kulturskillnader som är förklaringen till ett beteende, **förklaringen kan finnas i en svår livssituation, i inkomstskillnader eller i avsaknad av sociala skyddsnät.** I Finland är det oftast unga män som begår brott. I många invandrargrupper i Finland är de unga männen kraftigt överrepresenterade vilket ger utslag i statistiken.

PENGAR

Det gräslas ständigt om invandringens ekonomiska effekter. Frågan är komplicerad, men enligt till exempel OECD:s uträkningar hör de flesta länder, Finland medräknat till de som är nettomottagare. På individnivå **är kriterierna för det inkomstprövade utkomststødet lika för alla som bor i Finland.**

PRINCIPERNA OCH LIKSTÄLLDHETEN

Ofta tolkar man begreppet likställdhet som att alla har en och samma möjlighet att verka för att uppnå ett bestämt mål. Men verklig likställdhet uppnås först då det finns en tillräcklig mängd olika sätt att handla på så att var och **en har lika goda förutsättningar att nå sitt mål.** Likställdhet uppnås då till exempel rullstolsbundna kan använda kollektivtrafiken och röra sig hinderfritt i olika byggnader, då det finns nätsidor för synskadade och då människor som är behöriga kallas på anställningsintervju trots att de har ett utländskt klingande efternamn. Trots att vi i Finland har hunnit längre gällande likställdhet och demokrati än många andra länder finns det mycket kvar att göra då det gäller att utveckla landet i en mer pluralistisk riktning. Organisationer bär ett ansvar för att arbeta för likställdhet så att också invandrare har möjlighet att påverka och arbeta som frivilliga inom organisationerna.

